PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU EURÓPSKY PARLAMENT
EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

ASSEMBLEIA DA REPÚBLICA

KAVA

ÜHISKOMISJONI KOHTUMINE
Euroopa Parlamendi ja Portugali parlamendi Assembleia da República algatusel

ELi TULEVIK
VABADUSEL, TURVALISUSEL JA ÕIGUSEL RAJANEVA ALANA

Esmaspäeva õhtupoolik, 26. november 2007 ja teisipäeva hommikupoolik, 27. november 2007

Euroopa Parlament, Brüssel
Paul-Henri Spaaki hoone – Istungisaal

Alates Amsterdami lepingu jõustumisest on riikide parlamendid ja Euroopa Parlament kohtunud, et arutada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisega seotud küsimusi. Kahel viimasel möödunud aastal korraldati ka ühiseid ametlikke kohtumisi. Lisaks sellele kaaluti teatud küsimuste puhul, nagu näiteks Europol[1], ka ühiskomisjonide loomist. Need kohtumised annavad Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide liikmetele võimaluse arutada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala raamistikus institutsioonilisi ja poliitilisi arenguid, mis kujutavad endast Euroopa kodanike jaoks eriti olulise tähtsusega küsimusi.

Reformileping suurendaks mitte üksnes riikide parlamentide rolli Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas ja tugevdaks riikide parlamentide ja Euroopa

[1] Ideed luua ühiskomisjon, mille eesmärk on kontrollida Europoli tegevust ja mis koosneb Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide liikmetest, soovitati esimest korda 2002. aasta märtsikuu Europoli demokraatlikku kontrollimist käsitlevas teatises. See idee sisaldus Taani ettepaneku varastes versioonides Europoli konventsiooni muutmise kohta, kuid seda ei lisatud versiooni, mille alusel võeti 2002. aasta detsembris vastu üldine lähenemisviis. Põhjus oli selles, et mis tahes ametlikke parlamendikomisjone saab luua üksnes ühenduse esmaste õigusaktide (asutamislepingud) alusel.

Parlamendi vahelist koostööd ELi kõikides poliitikavaldkondades, vaid paneks aluse ka Euroopa Komisjoni, liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahelisele läbipaistvale koostööle ELi poliitika rakendamise hindamisel vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala raames (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 64[1]).

Uus artikkel 8c[2] sätestab tõepoolest, et "*Riikide parlamendid aitavad aktiivselt kaasa liidu nõuetekohasele toimimisele: […] osaledes vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 64 vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala raamistikus liidu kõnealuse valdkonna poliitika rakendamise hindamise mehhanismides ning osaledes vastavalt nimetatud lepingu artiklitele 69k ja 69h poliitilises järelevalves Europoli tegevuse üle ja Eurojusti tegevuse hindamises […] (ja) osaledes koos Euroopa Parlamendiga riikide parlamentide vahelises koostöös vastavalt protokollile riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus.”*

Reformileping suurendaks seega ELi suutelisust saada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks alaks, kui liit:

- töötaks välja ühtse ja lihtsustatud õigusliku ja institutsionaalse raamistiku (kuhu on kaasatud ka praegune nn sammaste struktuur) ja
- edendaks demokraatlikku legitiimsust (kaasotsustamismenetluse üldise rakendamise ja nõukogus kvalifitseeritud häälteenamuse sisseviimise teel).

Leping muudaks seega oluliselt meie valdkonna poliitika kujundamise viisi, kuid samuti ka riikide parlamentide kaasatuse taset.

Kõikide kohtumise aruteludes võiks keskenduda järgmiste punktide hindamisele:
– kõnealuse poliitikavaldkonna hetkeolukord,
– kuidas see olukord areneb/peaks arenema mõne järgmise aasta jooksul,
– kuidas tugevdada riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahelist koostööd vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala puudutavates konkreetsetes küsimustes ja süvendada Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahelist otsest dialoogi.

Kohtumistel tõstatunud ettepanekud ja teemad on olulise tähtsusega Euroopa Parlamendi iga-aastase vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala raames, mis nähakse ette ELi lepingu artikliga 39, saavutatud edusamme käsitleva arutelu ettevalmistamiseks, mille toimumine on kavandatud 2007. aasta detsembriks.

[1] Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 64 sätestab: „Ilma et see piiraks artiklite 226–228 kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõtte täieliku rakendamise hõlbustamiseks võtta vastu meetmeid, millega sätestatakse kord, mille kohaselt liikmesriigid hindavad koostöös komisjoniga objektiivselt ja erapooletult käesolevas jaos osutatud liidu poliitika rakendamist liikmesriikide asutuste poolt. Euroopa Parlamenti ja riikide parlamente teavitatakse hindamise sisust ja tulemustest.”

[2] Eelnõu: Leping, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut, 5. oktoober 2007, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/cg00001re01et.pdf.

Praktilised juhised aruteluks

• Kõikide kohtumiste avasõnavõttude pikkus on maksimaalselt 10 minutit.
• Et anda sõnavõtu võimalus võimalikult suurele hulgale parlamendiliikmetele, on arutelu ajal iga sõnavõtu või küsimuse puhul kõneaja pikkus maksimaalselt kolm minutit.
• Sõna võtta soovivatel parlamendiliikmetel palutakse teavitada sellest juhatajat eraldi lehel, kus on toodud ära liikme enda ja tema parlamendi nimi. Sõna antakse parlamendiliikmetele taotluste laekumise järjekorras vaheldumisi kahele riigi parlamendiliikmele ja ühele Euroopa Parlamendi liikmele.
• Sõnavõtjad, kes soovivad oma kõnet täiendada, võivad seda teha kirjalikult, esitades dokumendi (eelistatult inglise või prantsuse keeles) eelnevalt sekretariaati (e-post: rpem-multilateral@europarl.europa.eu). Nimetatud dokumendid jagatakse kohtumisel osalejatele.
• Kohtumise dokumendid lisatakse korrapäraselt: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/organes/libe/libe_20071126_1500_joint%20comm.htm

Esmaspäev, 26. november 2007

Kell 15.00–15.30 KOHTUMISE AVAMINE

Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehe **Jean-Marie CAVADA** ja Portugali Assembleia da República põhiseadusküsimuste, põhiõiguste, -vabaduste ja -tagatiste komisjoni esimehe **Osvaldo de CASTRO** tervitus.

Euroopa Komisjoni õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraadi peadirektori **Jonathan FAULLi** avakõne.

Kell 15.30–17.00 KOHTUMISE 1. osa
MILLINE ON PARLAMENTIDE ROLL SEOSES ELi ÜLDISE LÄHENEMISVIISIGA MIGRATSIOONILE? TÖÖTAJAID EBASEADUSLIKULT TÖÖLE VÕTVATE TÖÖANDJATE KARISTUSI KÄSITLEVA DIREKTIIVI EELNÕU NÄIDE

Juhataja: Portugali Assembleia da República põhiseadusküsimuste, põhiõiguste, -vabaduste ja -tagatiste komisjoni esimees **Osvaldo de CASTRO**

2005. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kiitsid riigipead ja valitsusjuhid heaks „üldise lähenemisviisi migratsioonile", mida kinnitati uuesti 2006. aasta detsembris. Viimasel ajal on Euroopa Komisjon üldise lähenemisviisi[1] rakendamiseks esitanud mitmeid algatusi ja teatisi, mille hulka kuulub ka *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek võtta vastu direktiiv, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele*[2]. Selle ettepaneku eesmärk on võidelda ühe peamise ebaseadusliku migratsiooni põhjusega: ebaseadusliku tööturuga. Milline on liikmesriikide seadusandlus, kui kõne all on töötajaid ebaseaduslikult tööle võtvate tööandjate karistused? Milliseid karistusi need sätestavad? Kas karistused on tõhusad ja mõjusad? Milline on direktiivi eelnõu mõju riikide seadusandlusele?

Arutelu aitab Euroopa Parlamenti oma seisukoha väljakujundamisel direktiivi vastuvõtmiseks kaasotsustamismenetluse raames. Samuti kujutab see endast väga kasulikku foorumit arutelude ettevalmistamiseks riikide parlamentides ja kõnealuse olulise tähtsusega direktiivi tulevaseks ülevõtmiseks.

Kell 15.30–16.00: Sõnavõtud

[1] Vt näiteks nõukogu direktiivi ettepanekut, millega kehtestatakse tingimused kolmandate riikide kodanike ELi sisenemiseks ja ELis alaliselt elamiseks kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu eesmärgil (KOM(2007) 0637) ja nõukogu direktiivi ettepanekut, millega sätestatakse kolmandate riikide kodanikele ühtne taotlemise kord ühtse loa saamiseks, mis lubab neil mis tahes liikmesriigi territooriumil elada ja töötada, ning ühesugused õigused liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmandate riikide töötajatele (KOM(2007)0638).
[2] KOM(2007)0249

Rui PEREIRA, Portugali sisehalduskü simuste eest vastutav minister,
António FILIPE Portugali Assembleia da República põhiseadusküsimuste, põhiõiguste, -vabaduste ja -tagatiste komisjoni asespiiker ja aseesimees ja **Nuno MAGALHÃES,** Portugali Assembleia da República põhiseadusküsimuste, põhiõiguste, -vabaduste ja -tagatiste komisjoni liige
Ana MATO ADROVER, Euroopa Parlamendi tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportöör ja **Claudio FAVA**, Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportöör

Kell 16.00–17.00 Arutelu

Kell 17.00–18.30 KOHTUMISE 2. osa
TERRORISMIVASTANE VÕITLUS: MILLINE ON ELi ROLL SELLES?

Juhataja: **Jean-Marie Cavada,** Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimees

Viimase aasta jooksul on olnud terrorismivastane võitlus paljude õigusaktide vastuvõtmise ajendiks eesmärgiga tugevdada liikmesriikidevahelist koostööd ja määrata kindlaks ühtsed normid selles valdkonnas, võttes seejuures aluseks 2005. aasta detsembris vastu võetud ELi terrorismivastase võitluse strateegia.
2007. aasta juulis avaldas komisjon siiski kahetsust, et *„väga raske on hinnata terrorismi […] vastast võitlust käsitlevate õigusaktide järgimist ja/või kohaldamist riiklikul tasandil, kuna nende õigusaktide kohta ei esitata aruandeid ning liikmesriikidel ei ole kohustust teavitada riiklikest meetmetest"*. Mis puudutab terrorismivastast võitlust käsitlevat raamotsust, siis kinnitas komisjon, et kõik 25 ELi liikmesriiki on teatanud võetud ülevõtmismeetmetest, kuid ülevõtmine ei ole alati täielik[1]. Vastastikuse tunnustamise valdkonnas teatas komisjon, et liikmesriigid on teavitanud riiklikest ülevõtmismeetmetest Euroopa vahistamismääruse puhul, kuid et siiski on veel vähemalt nelja liikmesriiki palutud pingutada selle raamotsuse täieliku täitmise nimel.

Kuidas saaks selles valdkonnas liikmesriikidevahelist koostööd tugevdada? Kuidas tagada liikmesriikide vastastikune täiendav tegevus kõnealuses valdkonnas? Kuidas oleks EL-il võimalik leida tasakaal terrorismivastase võitluse ja põhiõiguste austamise vahel?

Kell 17.00–17.30 Sõnavõtud

Gilles de KERCHOVE, ELi terrorismivastase võitluse koordinaator
Christian AHRENDT, Saksamaa parlamendi Bundestagi siseasjade komisjoni liige
Stavros LAMBRINIDISs, Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni aseesimees, Euroopa Parlament

[1] Euroopa Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, Haagi programmi rakendamise 2006. aasta aruanne (KOM(2007)0373).

Kell 17.30–18.30 Arutelu

Kell 19.00 Õhtusöök

Teisipäev, 27. november 2007

Kell 9.00–10.30 KOHTUMISE 3. osa
ANDMEVAHETUS JULGEOLEKU EESMÄRGIL: PRÜMI LEPINGU JA PNR-ANDMETE NÄIDE

Juhataja: Portugali Assembleia da República põhiseadusküsimuste, põhiõiguste, -vabaduste ja -tagatiste komisjoni esimees **Osvaldo de CASTRO**

ELi liikmesriigid arutasid hiljuti ja võtsid vastu mitmeid vahendeid, mis võimaldavad vahetada andmeid julgeoleku eesmärgil nii ELi siseselt kui ka kolmandate riikidega. Olulisemad näited selles valdkonnas on Prümi leping ja lennureisijate andmete registreid (PNR) käsitlev leping. Prümi lepingu allkirjastasid 2005. aastal seitse liikmesriiki ja 2007. aasta juunis võttis justiits- ja siseasjade nõukogu vastu otsuse lisada selle lepingu olulisemad sätted liidu õiguslikku raamistikku. Selle lepinguga sätestatakse liikmesriikidevaheline sõrmejälgede, DNA ja sõidukite registreerimise andmete vahetamine. 28. juunil 2007. aastal sõlmiti uus USA ja ELi vahelise lennureisijate andmete (PNR – Passenger Name Records) vahetamise leping, mis näeb ette andmete vahetamise 19 valdkonnas ja lubab neid USA ametiasutustel säilitada kuni 15 aastat. Lisaks peaks komisjon järgnevatel nädalatel esitama Euroopa PNR-andmete süsteemi loomise ettepaneku[1], mille suhtes konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga ja arutelusse kaasatakse ka riikide parlamendid.

Kas need arvukad meetmed on proportsionaalsed ja mõjusad? Milline on nende mõju?
Ka ei kutsutud kummagi näite läbirääkimistele ei Euroopa Parlamendi ega ka riikide parlamentide esindajaid. Kuidas on sellistes küsimustes võimalik demokraatlikku kontrolli tugevdada?
Osa liikmesriike on juba riigi tasandil PNR andmete süsteemi kasutusele võtnud. Milline on nende kogemus seoses selle süsteemi kasutamisega?

Kell 9.00–9.30 Sõnavõtud

José MAGALHÃES, sisehalduskusimuste eest vastutav riigisekretär, Portugal
Peter SCHAAR, Saksamaa andmekaitse volinik föderaaltasandil ja artikli 29 alusel loodud töörühma esimees
Lord JOPLING, Lordidekoja Euroopa Liidu erikomisjoni siseasjade allkomisjoni esimees
Sophie IN'T VELD, Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni liige

[1] Nõukogu raamotsuse ettepanek lennureisijate andmete registrite (PNR) kasutamise kohta õiguskaitse eesmärgil (KOM(2007)0654).

Kell 9.30–10.30 Arutelu

Kell 10.30–12.00 KOHTUMISE 4. osa
EUROOPA LIIDU JA RIIKIDE
KRIMINAALÕIGUSE VÕIMALUSED JA PIIRANGUD

Juhataja: **Jean-Marie Cavada,** Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimees

Euroopa Kohtu 13. septembri 2005. aasta kohtuotsus[1] kujutab endast pöördepunkti: kohus otsustas, et Euroopa Ühenduse keskkonna kaitsmise pädevusse kuulub ka pädevus nõuda, et liikmesriigid tagaksid tõsiste õigusrikkumiste korral niisuguse kaitse kriminaalkaristuse rakendamise teel. 23. oktoobril 2007 tegi kohus veel ühe laevade põhjustatud merereostust käsitleva otsuse[2] ja hetkel toimuvad Euroopa Parlamendiga arutelud mitmete Euroopa Komisjoni kriminaalkaristuste rakendamise ettepanekute üle.
Niisugune areng ja uus reformileping, millega tuuakse koostöö kriminaalõiguse valdkonnas ühenduse otsuste tegemise struktuuri kaasotsustamismenetluse raames, mõjutavad oluliselt ELi ja liikmesriikide kriminaalõigust. Milline on riikide parlamentide arvamus nende viimaste arengute kohta? Milline on (või peaks olema) ELi kriminaalpoliitika edasine areng lähitulevikus ja eelkõige pärast seda, kui reformileping on ratifitseeritud?

Kell 10.30–11.00 Sõnavõtud

José CONDE RODRIGUES, õigusküsimuste eest vastutav riigisekretär (justiitsministeeriumi esindaja),
Portugali parlamendi esindaja
Maria da Assunção ESTEVES, Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni liige

Kell 11.00–12.00 Arutelu

Kell 12.00–12.30 KOHTUMISE LÕPETAMINE
PARLAMENTIDEVAHELINE TÖÖVALDKOND: JÄRELDUSED JA PERSPEKTIIVID

Portugali Assembleia da República põhiseadusküsimuste, põhiõiguste, -vabaduste ja -tagatiste komisjoni esimehe **Osvaldo de CASTRO** ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehe **Jean-Marie CAVADA** järeldused.

[1] C-176/03: komisjon *v.* nõukogu.
[2] C-440/03: komisjon *v.* nõukogu.